

Kurier wychodzi codziennie o godzinie 7^{1/2} rano z wyjątkiem Poniedziałków i dni poświęconych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie:

Rocznie zlr. 12 Kwartalnie . 3
Półrocznie . 6 Miesięcznie . 1
Za odosłanie 10 ct. miesięcznie

na prowincyi z przesyłką:

Rocznie . . . . . 15 zlr.
Półrocznie 7-50
Kwartalnie 3-75
Miesięcznie 1-25
W Niemczech miesięcznie 2-20 m.

Cena pojedynczego Numeru 6 centów.

KURIER KRAKOWSKI

Redakcja ul. Jagiellońska l. 7. parter. Administracja i Ekspedycja w księgarni K. Bartoszewicza, tamże.

Cena ogłoszeń:

Za wiersz petiowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 10 centów, za każdy następny 5 centów. Nadane od wiersza petiowego 20 ct. Prospekt, cyrkularze dla prenumeratorów zamieszanych po 1 zlr. od 200 egz., dla prenumeratorów mieszkających po 50 ct. od 100 egz. Niekrogi po 10 ct. od wiersza.

Drobne ogłoszenia za raz pierwszy taksa 10 ct. i 1 ct. od wyrazu na raz następne połowę ceny.

KALENDARZ.

Dziś: Such. Urbana i Grzegorza.

Jutro: Such. Filipa N-reusza.

Pojutrze: 1 po Św. 888. Trójcy. Jana p. m.

Jutro wschód słońca o godz. 4.1, zachód 7.51. Długość dnia godz. 15.49. Dzień 133 w roku.

Kalendarz historyczny polski: 25 maja 1471 r. Wybór Władysława, syna Kazimierza Jagiellończyka na króla czeskiego, 26 maja 1669 r. Wcielenie Wołynia do korony polskiej.

Nabożeństwa.

Nabożeństwa majowe odbywają się w kościołach: P. Maryi, OO. Karmelitów na Piasku o godz. 9 rano — wieczorem w niedzielę i święta o godz. 6, w dni powszednie o godz. 7.

Przewodnik.

Jutro w teatrze: „Syn Gibyera“ komedia w 5 aktach E. Augiera. Piąty i przedostatni występ p. Jana Tatarskiego.

Gabinet archeologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego przeniesiony z Collegium majus do Collegium novum, otwarty codziennie (oprócz niedziel, świąt i ferij) od 12. do 1.

Wawel: Groby królewskie zwiedzane można codziennie. Skarbiec kościelny codziennie o g. 10 przed poł. w święta po sumie. Smocza jama, codziennie bezpłatnie (po zgłoszeniu się do miejscowej władzy wojskowej).

Muzea i zbiory naukowe: Biblioteka Jagiellońska (ul. św. Anny), od 9—1 dla czytających codziennie, dla zwiedzających we czwartek, a w inne dni za użyczeniem dyrektora. — Muzeum techniczno-przemysłowe (ul. Franciszkańska) codziennie od 10—1, od 3—5 g. Wstęp 20 ct. — Biblioteka i zbiory Akademii Umiejętności (ul. Sławkowska) codziennie od 11—1 godz. bezpłatnie. — Muzeum Ks. Czartoryskiego (ul. Piłarska) otwarte we wtorek i piątek od g. 10 rano do 2 g. po poł. Wstęp bezpłatny.

Kościół P. Maryi: Wielki ołtarz (rzeźba Wita Stwosza) codziennie po połud. za opłatą. Wieża (wspaniały widok na miasto i okolice) codziennie bezpłatnie.

Korespondencje Kurjera Krakowskiego.

Wiedeń 23 maja.

Wiadomość o bliskim wymarszu pułków galicyjskich, pięciu z Wiednia, a jednego z Bośni do Galicji, nie sprawia w sferach politycznych żadnego wrażenia, najpierw dlatego, że zarządzenie to jest następstwem zaprowadzonego w armii austriackiej systemu terytorialnego, a powtóre z tej przyczyny, że wzmocnienie załogi galicyjskiej sześcioma pułkami piechoty jest w stosunku do osiągniętych na granicy, kraju naszego sił rosyjskich tak nieznaczne, iż żadną miarą nie może być uważane za kontr-demonstrację wojskową. Prawie wszystkie przeniesione pułki przybędą do Galicji w połowie czerwca i staną załogą w swoich okręgach werbunkowych, z wyjątkiem 89 pułku piechoty, dla którego nie ma w Gródzie Stosownego pomieszczenia. Pułk rozmieszczony będzie prawdopodobnie w okolicach Jarosławia.

Nurtowania rosyjskie na Wschodzie, a głównie w Serbii i Bułgarii przybierają tak niepokojące rozmiały, że stanowią obecnie główną troskę dyplomacyi

Europejskiej. Jakkolwiek dotychczas nie ma widomych wskazówek tych agitacyi, to jednak zdaje się być pewnym, że w obudwu tych krajach zająd niebawem bardzo poważne wypadki.

I tak dowiedziano się tu podczas obecności króla Milana, że partya radykalna w Serbii porozumiewa się z liberałami celem wspólnej akcji przeciw dzisiejszemu rządowi równie jak i królówi. Przebiegają, że z tego powodu odłożony został głównie przyjazd królowej do Belgradu; obawiano się bowiem, aby z jednej strony obecność królowej, jak wiadomo przyjaźnie dla Rosyi usposobionej, nie rozruchowała agitatorów rosyjskich i nie przyspieszyła wypadków, a z drugiej strony, aby królowej i następcę tronu nie narażać na niebezpieczeństwa, które według dzisiejszego stanu rzeczy bynajmniej nie są wykluczone. Słychać że król Milan zdecydowany jest do bardzo energicznego przeciwdziałania tym agitacjom rusofilskim i że kto wie, czy niebawem nie zakończy się w sposób bardzo prosty walka rządu i dynastyi z parlamentaryzmem w Serbii.

Tak samo rzecz się ma w Bułgarii. Jakkolwiek doniesienia urzędowe o podróży księcia po kraju świadczą o zadowoleniu ludności i spokoju wewnętrznego w Bułgarii, to jednak telegramom tym, z przesadą dokładnością stylizowanym, nie bardzo potrzeba wierzyć. Tak książę jak i rząd bułgarski wiedzą dobrze, że w całym kraju nurtuje propaganda rusofilka, zwrócona przeciwko dzisiejszemu porządkowi rzeczy, tudzież księciu, a to za pomocą rubla, który w Bułgarii jest niestety bardzo popularnym. W całym kraju odbywa się zupełnie prawidłowa organizacja rewolucyjna, a wybuch nastąpić ma po wkroczeniu większych band z Czarnogórców złożonych. Niestety pewną jest rzeczą, że agitacja rusofilka ogarnęła już nawet koła wojskowe.

Mimo to wszystkie stosunki dyplomatyczne pomiędzy Rosją a Austrią i Niemcami są jak najlepsze, a w sferach dobrze poinformowanych spodziewają się nawet, że niebawem pojawią się w urzędowych dziennikach rosyjskich komunikaty, dla Austrii i Niemiec bardzo sympatyczne, przyczem nastąpi jawne i uroczyste wyparcie się wszelkich agitacyi rewolucyjnych na Wschodzie. Będą one przedstawione jako zupełnie naturalne następstwo „opłakanych“ stosunków, jakie dziś panują w Serbii i Bułgarii.

Wiadomo wam, że arcyskic Rudolf przybył miał na inspekcję piechoty do Galicji. Podróż ta nie została zamierzana, ale tylko odroczone. Odbędzie się ona jednak dopiero w połowie lipca.

ZIEMIE POLSKIE.

Z Podlasia (Rudno, powiat radzyński) odbiera „Dz. Pozn.“ nowe wieści w sprawie nieszczęśliwych Unitów. Bezmił one:

„Ponieważ rząd rosyjski dąży do zawarcia układu z papieżem, nie życzy sobie widocznie nadać rozgłosu wywożeniu w głąb Moskwy Unitów.

„Po wywiezieniu ich w roku zeszłym do gubernii orenburskiej, gdzie, jak otrzymujemy wiadomości, w skutek odmówienia im przez rząd od 1 grudnia pieniędzy na życie i braku zajęcia, są skazani na powo-

łą śmierć głodową, z początku mówiono u nas, że mają być wywiezione jeszcze znaczne partye Unitów.

„W ostatnich czasach wieści o wywożeniu u nas Unitów za przywiązanie do wiary ojców, jeżeli nie umiemy zupełnie, to przynajmniej władze rządowej udają się do tego środka dla straszenia Unitów. Władze jednakże wynalazły nowy sposób pozbycia się Unitów. Rozgłos, jaki nadano sprawie unickiej, rządowi rosyjskiemu nie na rękę. Chce on uchodzić wobec Europy jeżeli nie za liberalny, jak dawniej, to za sprawiedliwy i dla tego zdecydował się pozbyć Unitów w taki sposób, ażeby nie można mu robić z tego żadnego zarzutu.

„Z Rudna 37 Unitów pod pozorem, że się złodzieje, ludzie niespokojni i niepewni, przeznaczono do wywieżenia. Zdemoralizowane ludność prawosławna podburzana przez tego przez popów i strażników, wskazuje na Unitów, których rząd stara się pozbyć, jako na indywiduala podejrzane, niespokojne lub nawet oskarża ich o złodziejstwo. Prawosławni, którym ciągle o tem mówią, że po Unitach za tanie pieniądze kupią ich grunta, w donosach nie krapują się żadnymi względami i nie oszczędzają nawet najbliższych krewnych.

„Prześladowania nawet łacinników nie ustają u nas. Dla tego, by posiadać prawo nie należenia do prawosławia, potrzebna udowodnić, że wszyscy przodkowie wstecz do czwartego pokolenia byli katolikami, a książę obowiązani są w niedzielę i święta odczytywać w kościele listy takich katolików. Prócz tego pod surową odpowiedzialnością zabroniono im nie tylko wykonywania obowiązków religijnych wśród Unitów, lecz obowiązani są śledzić za tem, by Unit nie uczęszczał do kościoła. W parafii parczewskiej ksiądz odczytywał przez dwie niedziele listy katolików, z których łatwo można było się przekonać, iż wielu takich, którzy od niepamiętnych czasów uważali się za katolików, nie znajdują się na liście katolików. Ponieważ do donosów na Unitów rząd nie tylko zachęca, lecz nawet płaci za nie, na wszystkich tych, których nazwiska nie były, czytane w kościele, posypia się donosy.

„W parafii Giesiej wójt zapowiedział, że wkrótce znów rozpocznie się wywózki Unitów. Grunta niektórych zesłanych do Orenburga już posprzedawano, tak że pozostaje tylko sprzedaż ulegalizować u rojenta. Władze wymogły od Unitów zesłanych do gubernii orenburskiej, by wydali mu plenipotencję na sprzedaż swych gruntów. Z początku Unit stanowczo odmówili wydania podobnej plenipotencji. Następnie jednakże niektórzy zniechęci głodem nie tylko zgodzili się na podpisanie plenipotencji, lecz nawet na umieszczenie w niej, że z Podlasia wyemigrowali dobrowolnie. Gruntów w gubernii orenburskiej nie przyjęli. Władze nagradzając ich gotowość w wypełnianiu żądań, obiecały osiedlić ich w bliższych miejscowościach. Tymczasowo wydają im dziennie po ośm kopiejek na życie. Grunta z inwentarzem na Podlasiu posprzedawano za 900 rubli. Czy jednakże z pieniędzy tych otrzymają co właściciele, można wątpić. gdyż naczelnicy powiatów utrzymują, że rządowi ze sprzedaży gruntów unickich zaledwie wrócić się kosztu podróży Unitów do gubernii orenburskiej, jak gdyby Unit prosili o to, by ich wywożono.

„Na całym Podlasiu ściągają obecnie kontrybucye za dzieci nie ochrzczone w cerkwi. Za dziecko każ-

placić po rubli dwadzieścia pięć. W Rudni już po domach chodzili i spisywali dzieci nie ochrzczone w cerkwi.

„Z Warszawy. Powstaje u nas spółka chmielarzy, to jest producentów chmielu w swoich majątkach. Spółka zawiewa się w celu przeciwdziałania eksploatacyi naszego chmielu przez zagranicznych handlarzy, którzy — jak się okazało — skupują nasz chmiel po cenach bardzo niskich, wywożą go za granicę, przeprowadzają przez swoje sortownie i w następstwie znów ten sam chmiel dostarczają naszym przemysłowcom jako zagraniczny, po cenach więcej niż w dwójnasób droższych. Po wprowadzeniu w ostatnim czasie cła do chmielu, ciż handlarze urządzają już u nas w kraju suszarnie i sortownie i tym sposobem wyszysk nasz, w odmiennej tylko formie, trwałby dalej. Otóż grono naszych producentów, widząc w produkcji chmielu bardzo zyskowny proceder, za pomocą którego można podnosić gospodarstwo rolne, właśnie w celu prawidłowej produkcji chmielu zakładają spółkę, słusznie rozumując, iż nasz chmiel nie jest gorszy od zagranicznego, tylko sposób urządzenia suszarni za granicą daje mu wyższość. Otóż spółka zakłada suszarnie, chce niższymi cenami pobić zagranicznych przedsiębiorców. Byleby działalność spółki była zgodna, przybędzie w naszym miejscowym przemysle rolnym jedno więcej źródło zysku.

Tworzy się również „spółka mięsna“, także w widokach podniesienia dochodu z majątków ziemskich. — Spółka ma na celu przygotowywanie mięsa na wywóz za granicę, do większych miast zachodu, a obliczenia przekonują, że zyski są możliwe.

Zarząd Towarzystwa ogrodniczego, które dotychczas więcej teoretycznie zaznajamiali swych członków ze światem roślinnym przez urządzenie odczytów; pogadanek specjalistów w lokalu Towarzystwa, — zaczął ten zwracać się więcej na drogę praktyczną, a idąc wciąż w kierunku popularyzowania myśli o znaczeniu ogrodów, o możliwych z nich użytkach praktycznych, zamysła zakładając muzeum ogrodnicze. Niezależnie od tego urządza wystawy sezonowe ogrodnicze, które jednak dotychczas chybiały celu. Tak naprzykład urządzona przed kilkunastu dniami wystawka warzyw zgrupowała zaledwie kilku wystawców, a nie wiele więcej ciekawych jej obejrzenia. W każdym jednak razie zarząd Towarzystwa ogrodniczego dobrze się zastanawia, wciąż starając się wskazywać na korzyści przemysłu ogrodniczego, tak u nas mało rozwiniętego.

Małuczkami środkami powstaje u nas także muzeum etnograficzne przy ogrodzie zoologicznym, które również przed kilku laty powstał za śmiałą inicjatywą kilku ludzi dobrej woli, co zaangażowali kapitał bez pewności zysków. Dziś ogród zoologiczny nie przynosi prawie żadnych strat, a urządzone przy nim w należącem do ogrodu pałacyku muzeum etnograficzne, powiększy liczbę zwiedzających, a tem samem dochód. Dziś zaledwie w zarodku jest owo muzeum, można mieć jednak nadzieję jego wzrostu. Obecnie zgromadzono fotografie z typów narodowości świata, co stanowi ciekawą kolekcję. Z różnych darów prywatnych wzrasta i zbiór ubiorów, oręzą sprzątek itd. Między innemi nadosłano zbiór różnych przedmiotów, zebranych przez naszych podróżników w wyprawie do Afryki.

Nieśmiertelny.

ALFONSA DAUDET.

(Ciąg dalszy.)

Kornelina położyła na rogu stołu bilet wizytowy. Co tej operacyi, zatłuszczone w kuchni paluchy szybko o fartuch wytarła. Pani Astier spojrzęła na bilet i przeczytała: „vice-hrabia de Freydet“. W oczach jej radość błysnęła. Głośno, już spokojna, pod powagą zachowania się kryjąc zadowolenie swoje, spytała:

— A więc vice-hrabie przyjechał do Paryża?...

— Tak przyjechał, swoje nowe dzieło popierać...

— Ach mój Boże!.. swoją książkę, a ja jeszcze nawet kartek nie przecięłam... Powiedz mi... co to to jest, ta jego nowa książka?...

Spiesznie kończyła ostatnie kęski, potem wstała, końce białych paluszków umyła w swojej szklance, a tymczasem mąż dawał jej kilka objaśnień o nowym dziele Freydet: „Bóg w Naturze“, które było prawdziwym poematem filozoficznym... Dzieło to stało do konkursu o nagrodę z funduszu Boisseau.

— O!.. on ją dostanie... prawda?... on

ją musi dostać... Oni są tacy poczciwi, tacy do- brzy on i jego siostra... Przytem vicehrabia tak serdecznie kocha tę swoją paraliżkę...

Astier zrobił gest wyrażający niepewność. On nie może zareczyć za nic, ale z pewnością poleci komu należy nowy tomik Freydet, który jemu samemu wydaje się lepszym od poprzednich jego prac.

— Moje zdanie osobiste, jeśli się będzie o nie pytał, jest takie: jest tam jeszcze trochę za dużo, jak na mój gust, ale o wiele mniej niż w innych jego książkach... I powiedz mi, że stary jego mistrz jest z niego zadowolony.

Czego było „za dużo“, czego było „mniej“ pani Astier musiała to już wiedzieć, bo nie dając dalszego tłumaczenia, odeszła od stołu i lekko, ze swobodą przeszła do gabinetu, na ten dzień na salon zamienionego.

Gdy weszła, Leonard Astier jakoś coraz bardziej zamyślony, końcem noża zbierał jeszcze chwil kilka z talerza resztki sera owernja-ckiego, potem—gdy mu w rozmyśleniach przeszkodziła Kornelina, sprzątając ze stołu bez zwracania na niego uwagi — wstał z trudem i powlókł się po małych schodach kręconych na swój pawłacz. Tu zasiadł przy stole, wziął w jedną rękę łupę, drugą zaś rozłożył stary jakiś rękopis, którego badanie od samego rana dziś go już zajmowało.

II.

„Hop!... hop!... Na wózek dwukonnym którym sam powoził, wyprostowany i trzymający się bez zarzutu, z lejami wysoko podniesionymi, Paweł Astier pędzi wyciągniętym kłusem na owe tajemnicze śniadanie w ważnym interesie... Most królewski, bulwar nad brzegiem Sekwany, plac Zgody — to jego droga. W tem otoczeniu przepysznych tarasów, zieleni i wody, gdyby miał choć trochę fantazji, mógłby łatwo uwierzyć, że to skrzydło fortuny unosi go, tak równą i gładką jest droga, tak prześlicznym i świeżym ranek. Ale czaszka tego młodzieńca z mytologicznymi czaszkami nie wiele ma wspólnego; on przygląda się nowym skórom swego zaprzęgu, i rozmawia z młodym kępym groomem, siedzącym obok niego, z miłą blagierką i złą zarazem małego szcurołapa tajemnego. W rozmowie tej dopytuje się o „zbożownika“. To także jest „ananas“ swego rodzaju ten zbożownik, orzyna na owsie i sianie co się zowie. „Al...“ — mruknął Paweł z roztargnieniem, myśląc już o czem innem. Zwierzenia matki po głowie mu się kręciły... Czy to być może?... pięćdziesiąt trzy lata... Piękna Antonja ma pięćdziesiąt trzy lata!... i takie cudowne plecy, takie ramiona, najpiękniejszy „dekoltaz“ w ostatnim karnawale... Dalibóg to nie do uwierzenia!... „Hop!... z drogi!...“ Przypomina ją sobie ostatniego lata w Mousseaux. Wstawała najpierwsza ze wszystkich

biegała po parku z pieskami swemi po rosie, włosy miała rozpuszczone, usteczka świeże, pon-sowe... Wcale a wcale nie wyglądała na kobietę „sztuczną“ czy też „sztukowaną“... Nawet pewnego dnia dał się jej wóz otwartym powozem, takim dużym... Wozila go, tak sobie, za darmo nawet bez jednego słodkiego słoweczka... a za całe wożenie miał sposobność raz jeden, jak prosty służący, zobaczyć nóżkę powyżej bucika... Nóżka śliczna, jakby utoczona, długa, elastyczna... Ta nóżka miałaby mieć pięćdziesiąt trzy lata?... Nie!... nigdy w życiu!... „Hop!... z drogi!...“ A to dopiero zdradliwy ten zakręt z placu przy Łuku Tryumfalnym na aleję d'Antin!... Ale niech sobie tam ma, ile chce... wszystko jedno... nie przeszkadza to wszakże że ją podle sprzedają, a biedna kobieta... Jak to można chcieć żenić jej księcia!... Bo nareszcie niech sobie mama mówi co jej się podoba, faktem jest jednak że salon księżnej wielkie im oddał przysługi w swoim czasie... Czyżby ojciec został członkiem akademii, gdyby nie ona... A i Paweł sam... gdyby nie ona, czyżby był dostał to wszystkie roboty!... I teraz jeszcze sukcesja po biednym Lo sillone, perspektywa tego wspaniałego mieszkania pod kopułą pałacu Mazarina... Nie, już to tylko kobiety są zdolne do takich niekczemności!... Ale gdzież tam a mężczyźni to co?... może lepsi?... Send'Athis naprzykład... pomyśleć tylko, co ona dla niego zrobiła. Zrujnowany, bez grosza, nie miał nic

Toruń 20 maja. W dniu wczorajszym po południu odprowadziliśmy na wieczny spoczynek zwłoki śp. Władysława Ostrowskiego, zmarłego tu w Toruniu w klinice p. dra Szumana na chorobę, której zarodków nabył nieboszyk w powstaniu 1863 r. Zmarły należał do liczby tych młodzieńców, którzy na wiadomość o wybuchu powstania styczniowego, porzucił szeregi wojska rosyjskiego, by walczyć w nierównej walce za wolność kraju. Nie zaliczamy go do szeregu ofiar, ale z czerpnętych od przyjaciół jego szczupłych dat z życia, wiemy, że ukończył szkołę oficerską w Petersburgu, że należał do korpusu pazy i że przeszedłszy do powstania walczył w oddziałach powstańczych w Podlasku i w Lubelskiem. Ranny kilkakrotnie udał się do Paryża, gdzie mu sławny operator Nollaton nogę amputował i w to miejsce sztuczną przyprawił. Z ran odniesionych w piersi od kul i bagnatów wyleczył się wprawdzie, ale w ostatnim czasie okazało się, że leczenie to nie było ostateczne, bo zebrał psuć się zaczęły, i to było przyczyną jego śmierci. Ostatnie lata spędził śp. Ostrowski w domu zaprzyjaźnionej mu rodziny obywatelskiej na wsi, gdzie cieszył się niekłamną przyjaźnią i życzliwością. Spokój jego duszy!

Z Poznania piszą do nas: „Odbijające się wiecie w sprawie szkolnej wydobywają na jaw nie jeden fakt germanizacyjno-antikatolicki, który inaczej nie doszedłby do wiadomości szerszego ogółu. Tak np. jeden z członków wiecu w Wierzniecy wspominał, że w pobliskiej wsi Wierzonce przez dwa lata prawie nauczyciel niemiecki i protestant odmawiał z dziećmi do niedawna jeszcze „Ojciec nasz“ według słów przez Marcina Lutera przepisanych, chociaż z wyjątkiem 12 ewangelików, 120 dzieci katolickich do szkoły tej uczęszczało. Dopiero w ostatnich dniach zaszła tam zmiana, ma bowiem dwa razy tygodniowo dochodzić nauczyciel katolik do tej szkoły. W gminie do tego stopnia „wzmogła się kultura“, że dzieci, które powinny już przystępować do Sakramentu spowiedzi nie umieją pacierza. W innej znów szkole nauczyciel przykazał, żeby dzieci nie witały przechodniów inaczej, jak słowami niemieckimi: „gelobt sei Jesus Christus“, choćby wiedzieli, że przechodzący jest nie-niemiec! A przecież Niemcy w prowincjach Nadbałtyckich uskarżają się na ucisk, obrażają ich uczucia religijne i narodowościowe, gdy tymczasem ich pobratymcy idą z Rosjanami o lepsze, wzywając sobie za wzór Murawiewa. Czy to nie charakterystyczne?”

SPRAWY KRAJOWE i kronika prowincjonalna.

Lwów 23 maja. Uniwersytet tutejszy na adres jubileuszowy, wręczony papieżowi przez dziekana wydziału teolog. prof. ks. dr. Ludwika Klossa i prof. dr. Alberta Filarskiego podczas audyencji pielgrzymki gnieźnieńskiej d. 21 kwietnia — otrzymał wczoraj odpowiedź z Rzymu, podpisaną przez kardynała Rampolla, który wyrażając imieniem papieża podziękowanie, udzielił błogosławieństwa apostolskiego. Odpowiedź datowana na 18 bm. nadeszła na ręce rektora dr. Euzebiusza Czerkawskiego.

W tych dniach tłum rozmaitego żydostwa zebrał się na placu przed zabudowaniem św. Jana, dając pozor przypuszczenia „szturmu“ do bram klasztornych. Powodem tego było schronienie się do klasztoru św. Jura, córki propinatora z Uścia pow. Żydaczowskiego, w celu ochronienia się w wschodnim obrządku, a następnie połączenia się z zakonnikami, rusinami i Polakami. Tłum, w liczbie którego znajdowali się również i rodzice dziewczyny, rozszedł się dopiero późnym wieczorem, przekonawszy się, że nie ma wkóra i dowiedziawszy się, że chrzest już się odbył, a neofitka czyni przygotowania do złożenia na skronie ślubnego wianka.

Z aresztów sądu krajowego wypuszczono Lejbe Rapaporta, podającego się za kupca z Chelma, Król. Polskiego, którego trzy miesiące temu aresztowała żandarmeria w Belzie i odstawiła do Lwowa, pod zarzutem szpiegostwa. Brak dowodów kompromitujących, pomimo iż jakas korespondencja znaleziona przy aresztowanym, był powodem uwolnienia. Rapaport w śledztwie tłumaczył się, że przybył „poklonić się rabinowi“.

gdy się poznali. Dziś, minister pełnomocny, członek akademii nauk moralnych i politycznych za jedną głupią książkę, której ani jednego wyrazu własną ręką z własnej głowy nie napisał... I teraz o to właśnie w chwili kiedy ona pracuje nad tem, aby mu ambasadę u ministra wyrobić, on tylko czeka na ogłoszenie nominacji w „urzędowym“ aby drapnąć, słowa nikomu nie mówiąc i po piętnastu latach szczęścia niczem niezamąconego na dudka ją wystrzychnąć!... Oto panie chłop który mocno naraził „stanowisko kobiety w świecie!... Trzeba się postarać o to żeby się głępszym od niego nie wydać!... Hop!... z drogi!... Bram!...“

Monolog się skończył, zrezygnowany buggy stoi przed pałacem przy ulicy de Courcelles. Obiedwie połowy bramy otwierają się szeroko, bardzo powoli, bardzo ciężko, jakby dokonywały pracy, od której dawno już odwykły.

Tu właśnie żyła, jak w klasztorze, zamknięta w swej żałobie księżna Klotylda*) de Rosen po tragicznej awanturze, która ją w dwudziestym szóstym roku życia wdową uczyniła.

*) Znamieniamy imię księżnej de Rosen z konieczności ponieważ Coletta, jak i autorowi ochrzcił się podobnie, nie ma odpowiedniego imienia w polskim języku.

C. d. n.

Kołomyje nawiedził w dniu 21 b. m. wielki pożar, którego ofiarą padło przeszło 30 domów, na przedmieściu nadbrzońskim. Tylko usiłowaniami straży ogniowej i wojsku, zawdzięczać należy zlokalizowanie ognia.

Kolonia lecznicza w Rymanowie. Wiadomo powszechnie, że w przeszłym roku ze znakomitym skutkiem działała pierwsza w kraju lecznicza kolonia w Rymanowie, która i w roku bieżącym zamierza jeszcze większą rozwinąć czynność. Zadaniem kolonii jest leczenie biednej dziatwy, dotkniętej lub zagrożonej skrofulem, które, jak wiadomo, przez swą dziedziczność są w stanie zwyrodzić całe pokolenie.

Komitet zajmujący się tą kolonią nie tylko chce dać możność kilkudziesięciu dziatwy skrofulecznej leczenia się z tej przypadłości, ale podjął budowę własnego domu, na co z przeszłorocznej składki zaoszczędzono 1100 złr. mimo tego, iż w zeszłym roku było 30 dzieci kurujących się i wydatki wraz z uzupełnieniem inwentarza i kosztami podróży wynosiły 1062 złr. 44 ent. Komitet wzywa wszystkich przyjaciół dzieci do składki na cel powyższy a przez oznajmia, że celem stałego zorganizowania leczniczych kolonii i w innych zdrojowiskach, wypracował statut „Towarzystwa leczniczych kolonii wakacyjnych“ i uzyskał potwierdzenie go przez namiestnictwo.

Osoby pragnące w roku bieżącym pomieścić swe dzieci bezpłatnie, winny wnieść podania swe do komitetu najdalej do końca maja na ręce sekretarza komitetu dr. Józefa Żulińskiego (we Lwowie 6, ulica Żulińskiego). Do podania dołączyć należy: 1) Świadectwo lekarskie stwierdzające, że chorey potrzebuje kuracji wód jodowych z nadmienieniem, czy gdzie i jakie posiada rany i jakiego wymagają opatrunku oraz krótką historię choroby, mianowicie dla zamiejscowych kandydatów. 2) Poświadczenie Dyrektora szkolnego o moralnym prowadzeniu się ucznia. 3) Świadectwo ubóstwa. 4) Wykaz odzieży, którą chorey otrzymać może. Podania o przyjęcie dzieci za opłatą, wolne są od świadczenia ubóstwa.

Datki na kolonię leczniczą w Rymanowie należy nadsłać na ręce skarbnika p. Władysława Zontaka, (Lwów, ulica Teatralna, Muzeum Dzieciuszyckich). Pragnąc przyczynić się wyłącznie datkiem na budowę, mają to wyraźnie zaznaczyć. Nazwiska dawców ogłoszone będą w dziennikach i zapisane w złotą księgę „Kolonii rymanowskiej“. Nazwiska osób ofiarujących na budowę 50 złr. wypisane będą na tablicy marmurowej jako głównych dobrodziejów i założycieli kolonii.

Trembowla w maju. Rada gminna Trembowli, a za jej przykładem miasteczka Strussów i Janów, w dowód uznania zasług hr. Jerzego Borkowskiego, około ich podniesienia położonych przez pobudowanie liniejskiej drogi i mostów, uporządkowanie ulic, podniesienie dochodów gminnych, zaprowadzenie jak najściślejszej kontroli nad majątkiem gminnym itp. nadały jednomyślnie swemu marszałkowi obywatelstwo honorowe i dzisiaj o godzinie 12 w południe wręczyły mu uroczyste pięknie wykonane dyplomy. Wręczenie miało miejsce w sali miejskiej, gdzie się i plenarium zebrała Rada gminna trembowelska, delegaci miasteczka Strussowa i Janowa, tudzież spory zastęp zaproszonych gości. Z pomiędzy mów wygłoszonych podczas powyższej uroczystości, nie możemy pominąć milczeniem pięknych słów delegaty Rady gminnej strussowskiej p. Franciszka Sotnika, mieszczańska tutejszego, który, jako godny przedstawiciel znanego z inteligencji mieszczaństwa strussowskiego, zdradził w swej przemowie niepospolity talent krasomowy. Hr. Borkowski dziękując za powyższe odzieszczenie, podniósł w dłuższej przemowie zasługi pp. dr. Opińskiego, jako naczelnika gminy w Trembowli i p. Adolfa Rudki w Strussowie, od których wyboru na ten urząd zaczyna się era odrodzenia tych miast. W końcu podniósł mowca także zasługi tutejszego c. k. starosty p. Bolesława Rozwadowskiego, który jako przedstawiciel rządu zawsze i wszędzie popiera zarządzenia wydziału powiatowego, idąc z nim ręką w rękę.

Z Rzeszowa. Dnia 16 bm. odbył się zjazd byłych uczniów rzeszowskiego gimnazjum, którzy przed 20-tu laty złożyli egzamin dojrzałości. Z czterdziestu przeszło uczniów ówczesnych, przybyło na zjazd 24 ludzi dojrzałych, zajmujących chlubne i wpływowe stanowiska.

Uczestnicy tego zjazdu koleżeńskie zgromadzili się nasamprzód w lokalu Towarzystwa rolniczego, gdzie przy miłej i szczerzej pogadance odnowili dawne koleżeńskie stosunki. Następnie udali się do kościoła parafialskiego, gdzie ksiądz Witkowski, proboszcz czudecki, odprawił solenne nabożeństwo, a uczniowie gimnazjalni pod dyktando nauczyciela śpiewu p. Ptaszyka odśpiewali Mszę. Potem członkowie zjazdu zebrałi się ponownie w lokalu Towarzystwa rolniczego, z kąd pojechali na cmentarz, by złożyć pamiątkowy wieniec na grobie księdza Dymnickiego, wielce zasłużonego katechety tutejszego gimnazjum, założyciela Bursy dla młodzieży gimnazjalnych uczniów. Na cmentarzu przemówił w pięknych i gorących słowach ksiądz Witkowski. Z cmentarza udał się towarzystwo do fotografa p. Janu za celem zdjęcia pamiątkowej fotografii. Obiad wspólny odbył się w sali kasynowej, w czasie którego w nader wzruszającej i rzewnej przemowie dyrektor Trzaskowski wyświadczył doniosłość zawodu nauczycielskiego, jego przykrości i przyjemności, wzywając do wytrwałej pracy, jednności i zgody. Zebranie to koleżeńskie, pozostało nader miłe wspomnienie na uczestnikach zjazdu, którzy zebrałi się po wielu latach razem, jako już ludzie różnych zawodów i stanowisk, pokrzepili się na duchu i wynieśli zachętę do dalszej pracy, w imię szlachetnych celów.

W dniach 27, 28 i 29 maja r. b. odbędzie się u nas wystawa obrazów, które pochodzą z pędzla śp. Michała i Teodora. Baltazara Stachowiczów, urzędzona staraniem Tow. Oświaty ludowej. Obrazów tych kilkadziesiąt udzielił uprzejmie p. Teodor Stachowicz, sekretarz tutejsz. Sądu, wnuk i syn malarzy. Są to obrazy religijne, portrety rodzinne i kilka rodzajowych obrazów, tematów swojskich.

Dochód z wystawy przeznaczony został zgodnie z wolą p. Teodora Stachowicza na cele Towarzystwa Oświaty ludowej, to też urządzający żywią niepokonną nadzieję, że publiczność nasza uwzględniując cel, tłumnie na tę wystawę pospieszy zwiadać.

MAŁY FEJLETON.

OD KIEDY PALIMY TYTUŃ?

Bardzo wielu z nas przypuszcza, że palenie tytoniu w Europie było do końca XV. stulecia nieznaną i dopiero po odkryciu Ameryki na naszym gruncie rozpowszechnioną zostało. Tak sądzą nie tylko ludzie prości, niewykształceni, ale nawet wysoce inteligentni mężowie i uczeni. Innego jednak zdania jest profesor wrocławski p. Lothar Becker, który w obszernym artykule dowodzi, że palenie tytoniu już w odległej starożytności znane było, że Grecy w czasie uczt palili ze wspólnej fajki oraz że Pythia w swoich przepowiedniach otaczała się obłokiem dymu tytoniowego. Uczony wrocławski opiera swe twierdzenia z właściwą niemieckim badaczom sumiennością na mnóstwie danych i cytuje szereg ustępów ze starych klasyków. — Pomimo to na zapytanie wystosowane przez jedno z popularniejszych pism niemieckich, od kiedy palimy w Europie tytuń — większą część korespondentów podaje rok 1588, czyli, że przyjmując tę datę, należałoby w bieżącym roku obchodzić trzzechsetletni jubileusz tak „wiekopomnego“ zdarzenia. A kto wie? może już tu i owdzie przygotowywano się do należytego uczczenia międzynarodowego święta palaczy. Ale wypadła przedewszystkiem rozjaśnić kwestyę, na jakiej zasadzie oznaczono rok 1588. Dowodzenia ograniczają się na jednym ustępie wydanego w Londynie r. 1588 zielnika, w którym zaznaczono jest, że marynarze, przybyszący z Indyi, przywożą z sobą liście tytoniowe, rożki z liści palmowych, trzciny itd. i te zapalają, wywołując w ten sposób dym, który wciągają w siebie, celem orzeźwienia się po pracy. Ale czy to miało miejsce, w r. 1588 czy też wcześniej — nie wiadomo. Źródła angielskie podają, że sir Walter Raleigh, który miał jakoby położyć wielkie starania około wprowadzenia palenia tytoniu w użycie na dworze królowej Elżbiety już w r. 1585 powrócił z wyprawą swą do Wirginii. Również historyk Comden w swoich: „Annales rerum anglicarum et hibernicarum regnante Elisabetha“ (Londyn 1615) powiada, że w dniu 27 lipca 1587 r. w Plymouth wzięni osiedleńcy z Wirginii budzili paleniem tytoniu w fajkach niesłychany podziw wśród mieszkańców. W książce niejakiego francuza L'obel czytamy, że marynarze i wielu innych ludzi przywożą z Ameryki małe lejki z liści palmowych, na końcu których znajdują się zwinięte lub zmniejszone liście tytoniowe, zapalne z jednego końca, przez co drugim wyciąga się ustami dym, przyjemnie podniecający język i powracający utracione, z powodu nadmiernej pracy, siły. Tenże autor podaje nam wizerunek palacza. Fajka jego jest nieco skrzywioną rurką, zwięzającą się ku dołowi. Nie zgadzając się na to, jakoby rok bieżący był świętem jubileuszowym, pisarz francuski powołuje się w dalszym ciągu swej broszury na ustęp wydanego w Toledo r. 1526 dzieła Gonzala Hernandez de Oviedo pt. „Historia general y natural de las Indas“, w którym opisanym jest zwyczaj palenia tytoniu u Indian w następujący sposób:

„Indianie z wyspy Hispaniola mają nader szkodzić nawiąknieniu. Polega ono na wciąganiu dymu, nazywanego „tabaco“, którym upajają się przez nos. Dym ten otrzymują oni z roślin, podobnej do liści buraka i miodunki. „Tabaco“ ciągną kacykwowie i inne znakomite osoby przez rury skórzane, które się kończą dwiema widelkowatymi rurkami. Rozdzielone końce umieszczają oni w otworach nosa. Indianie wysoko cenią to ziele i sadzą je w swoich ogrodach. Uważają oni działanie rośliny nie tylko za zdrowe, ale i lecznicze. Oviedo konstatuje, że europejczycy palili tytuń w pierwszej połowie XVI stulecia i przypuszcza, że hiszpanie za powrotem do ojczyzny zwyczaj ten do nas przynieśli. Ścisłej daty, kiedy w Europie zaczęto palić tytuń oznaczyć nie można, gdyż wiadomość Oviedo, że w r. 1516 niewolnicy murzyni, przybyli ze swymi panami do Lizbony palili na ulicach tytuń — niczego jeszcze nie dowodzi.

Autor radzi nie urządzić przedwczesnego jubileuszu, a poczekać jeszcze 4 lata tj. do 12 października r. 1892, w którym to czasie obchodzić będzie można czterechsetny jubileusz dnia, w którym europejczycy widzieli po raz pierwszy palących tytuń na wybrzeżach wyspy St. Salvador. Okoliczność, że w dniu tym przy pada także rocznica wiekopomnego faktu — odkrycia Ameryki niewątpliwie uświetni uroczysty jubileusz palaczy.

i. — k.

KRONIKA.

Autor korespondencji z Florencyi umieszczonej w Nrze 111tym „Kurjera“, prosi nas o zamieszczenie następującego sprostowania:

„Koleżdy moi w pielgrzymce do Rzymu zwrócili mi uwagę, iż niedość dokładnie podałem treść przemówienia JE. ks. biskupa krakowskiego w kościele św. Wawrzyńca, przez co właściwa myśl przemówienia zmieniona została. W obec tego chętnie podaję według relacji współtowarzyszów pielgrzymki po wtórnie odnośny ustęp przemówienia JE. ks. biskupa: „Mówiąc o męczeństwie tego świętego, powiedział ks. biskup, że kiedy w obliczu św. Wawrzyńca wcześniej przed nim konał po krótkiej męczarni współumęczony duchowny jego ojciec. — św. Wawrzyniec żalił się, że go opuszcza bez wsparcia; ten zaś rzekł mu, że go nie opuszcza, lecz wswem modlił się dlań i o siłę wytrwania. Podobnie — rzekł ks. biskup — i u nas znalazło się wielu wątpiących w pomoc wspólnego naszego Ojca, a mimo to potępił ich za to nie można, a raczej należy nawet w części usprawiedliwić te obawy, bo na naród nasz spada wciąż tyle niespodziewanych gromów, że dziwić się nie można wątpliwości, które wielu ogarnia. Ale obawy te okazały się ponne. Ojciec nas nie opuścił.“

P. Apollo Lubicz, artystyczny kierownik sceny krakowskiej, powrócił w niedzielę ze Lwowa, dokąd został zaproszony na szereg gościnnych występów. Publiczność i prasa lwowska nader życzliwie witała sym-

patycznego artystę, i grze jego pełnej naturalności swobody i dystynkcji, oddawała zasłużone pochwały. Szczególniej ostatni występ p. Lubicza w „Czwartym papierze“, w której tak znakomicie odtwarza rolę Prospera, wypadł najświetniej i wywołał powszechny żal, że artysta dłużej nie chciał zatrzymać się we Lwowie. Obowiązki reżysera krakowskiej sceny, zwłaszcza w obecnej chwili podczas pobytu znakomitego gościa p. Tarkiewicza, nie dozwoliły p. Lubiczowi przedłużyć występów we Lwowie.

Wydział czytelników akademickiej nabył portret śp. prof. Wróblewskiego, wykonany przez pana Daniszewskiego. Artystycznie wykonana produkcja przedstawia zwłoki znakomitego uczono go otoczone kwiatami. Nad tymi unosi się sylweta prof. Wróblewskiego. Całość dopełnia winieta przesłanie wykonane. Napis ujęty jest w formę karty pogrzebowej.

Portret śp. Wróblewskiego zawieszony w lokalu Czytelników, będzie wskazówką dla młodzieży, w czyje ślady postępować należy, aby być godnym obywatelem kraju.

Z powodu wybudowania kolei circumwaleacyjnej przeniesienie linii akcyzowej miejskiej okazało się koniecznym. Na odnośne zapytanie c. k. Dyrektora Inżynierii oświadczyła, iż nie sprzeciwia się posunięciu linii akcyzowej, będącej między rogatką Wolską a Czarną wsią, aż na tor kolejowy, żąda jednak, aby teraźniejszy wal linii akcyzowej usypany na granicy wojskowej, został usunięty. C. k. Dyrektora skarbu zapytała Magistrat krakowski, czy gmina po ostatecznym przeniesieniu linii akcyzowej byłaby gotową odnośny wal swoim kosztem zbурzyć?

Zmarli: Śp. Ferdinand Seeling Saulenfels, c. k. radca starszy skarbowy, b. burmistrz m. Podgórze i zastępca kollatora kościoła podgórskiego przeżywszy lat 88.

Ś. p. Stefania z Zaleskich Sierosławska, żona nauczyciela muzyki w wieku lat 36.

Nowe rozporządzenie. Zdarza się bardzo często, iż właściciel parceli przy nowo powstającej ulicy, uzyskawszy zatwierdzenie ze strony Magistratu przedłożonych planów na budowę domów frontowych i ofcyn, przystępuje do wzniesienia ofcyn, frontowy zaś plac zamienia na składy drewna, węgla itd., które mu lepiej się rentują, niż kamienica postawiona u odludnej ulicy. Skutkiem tego postępowania netylko linja regulacyjna bywała skrzywioną, ale dla oka powstawał niezbyt przyjemny widok. Ze względu na to Magistrat uchwalił zasadniczo nie zezwalać na budowę ofcyn, dopóki budowa frontowego domu nie została wykończoną; równocześnie wezwano właścicieli, którzy budowali ofcynę przed wzniesieniem domów frontowych, aby bezzwłocznie przystąpili do zabudowania placu frontowego pod rygorem kar przewidzianych ustawą budowniczą dla miasta Krakowa.

Według świeżego rozporządzenia rozlokowanym zostanie w Prądniku Czerwonym po jesiennych manewrach pułk 20, a nie pułk 13, jak to było pierwotnie postanowione.

Projektowana jest budowa nowego arsenału. Pułki 13 i 56 wyruszyły na 14-dniowe wiosenne ćwiczenia polowe. — Pułki te rozlokowane zostały w Głogoczowie i Krzeszkowicach.

Z kolei państwowej. Z dniem 1go czerwca br. wchodzi w życie na liniach c. k. austriackich kolei państwowych w obrębie c. k. Dyrekcji krakowskiej nowy, zupełnie zmieniony rozkład jazdy, zastosowany do zmian poczynionych przez galicyjską koleję Karola Ludwika i koleję Lwowsko-Czerniwiecką.

Nowy ten rozkład jazdy przedstawia następujące dla publiczności nader korzystne zmiany:

a) Na szlaku głównym Kraków-Sucha-Nowy-Sącz-Zagórz-Husiatyn kursować będą dwa pociągi czyste osobowe w każdym kierunku ze znacznie podwyższoną chętnością i będą wyjeżdżać, jakoteż wyjeżdżać z głównego dworca kolei północnej w Krakowie. Ojład z Krakowa o g. 9tej minut 18 rano, i o g. 7mej minut 13 wieczór.

Przyjazd do Krakowa o g. 6tej minut 20 rano i o g. 4tej minut 20 po południu.

b) Na szlaku Podgórze-Plaszów-Oświęcim będą dziennie dwa pociągi w każdym kierunku kursować; wjazd i wyjazd pociągów ma miejsce jednakże z Podgórze-Plaszowa.

Pociągi te odchodzą z Podgórze-Plaszowa o 5:14 rano, i o 3:09 popołudniu, przychodzą zaś do Podgórze-Plaszowa o 10:30 przed południem i o 9:17 wieczór.

c) Na szlaku Podgórze-Plaszów-Żywiec kursować będzie nowy zaprowadzony pociąg osobowy jako trzeci z odjazdem z Podgórze-Plaszowa o g. 8nej 35 minut rano, i z przyjazdem do Żywca o g. 10 i 30 minut rano, następnie wyjazd z Żywca o g. 5tej 15 minut popoł. i przyjazd do Podgórze o g. 9tej min. 17 wieczór.

Chećby jechać tym pociągiem może wyjechać z dworca kolei północnej w Krakowie pociągiem kolei Karola Ludwika o g. 6tej min. 15 rano do Podgórze-Plaszowa, a następnie powrócić pociągiem tejże kolei o g. 9tej min. 38 wieczór w dworcu kolei północnej w Krakowie.

d) Na szlaku Tarnów-Stróże-Zagórz zaprowadzonym zostaje nowy pociąg osobowy z podniesioną chętnością, który łączy się w Tarnowie z pociągami kurierskim galic. kolei Karola Ludwika w kierunku od i do Krakowa w ten sposób, że wyjeżdżając z Krakowa o godzinie 7mej 59 min. rano można dojechać via Tarnów-Stróże do Zagórz, Gorlic, Jasła i Krosna i zabawić w tych miejscowościach stosunkowo parę godzin i powrócić w tym samym dniu znowu via Stróże-Tarnów o godzinie 9tej i 38 m. wieczór do Krakowa.

e) Na szlaku Tarnów-Orłów zaprowadzonym zostaje tylko jeden pociąg osobowy przebiegający bezpośrednio i bez zmiany wagonów z Tarnowa do Orłowa i z powrotem.

Pociąg ten łączy się w Tarnowie z pociągami Nr. 3 i 4 kolei Karola Ludwika. Ktoby chciał jechać do Szczawnicy Żegiestowa lub Krynicy nocnym pociągami kolei Karola Ludwika, nie ma w Tarnowie bezpośredniego połączenia, wypadła mu zatem jechać z Krakowa na Suchę-Nowy Sącz.

W tym też celu zaprowadzono, że pociąg idący na Suchę, a odchodzący z Krakowa o godzinie 7 min. 13 wieczór prowadzi bezpośrednie wagony na Sącz do

Orłowa, kursuje zaś o tyle szybciej, że przyjeżdża do Muszyny Krynicy już o godzinie 5-tej rano.

Również i powrót z miejsc kąpielowych Krynicy Żegiestowa i Szczawnicy nocnymi pociągami może być jedyną na Sącz do Krakowa, gdyż jadąc na Tarnów nie znajduje się odpowiedniego połączenia.

Ks. Stanisław Zaleski wyjechał do Karlsbadu do ks. Henryka Jackowskiego byłego prowincyała OO. Jezuitów a obecnie rektora zakładu w Chyrowie. W stanie zdrowia chorego zaszła mała zmiana na lepsze.

Panika na ptasznikach. Oswalda Klinkigta, słusza kolejowego i Karola Paździenkiego, handlarza drobiu, ukarano za prowadzenie niedozwolonego handlu słowikami, grzywną po 15 złr., ewentualnie aresztem po 3 dni. Odebrane od nich 8 słowików wypuszczono na wolność. Z tego powodu opanowała panika ptaszników, co też daje się uczuć dotkliwie lubownikom ptaków; albowiem takowe obecnie znacznie podrożały. Pochwalić jednak należy to energiczne przestrzeżenie ustawy przez dotychczasowe władze, albowiem przyczynia się to do ochrony ptactwa od wytopienia.

Utopiony. Józef Kukiela, 23 lat liczący, czeladnik szewski, kąpiąc się w Wiśle pod mostem kolejnym Karola Ludwika i utonął. Złoty wydobyto i odwieziono do kliniki.

Na Wystawę Zjednoczonego Tow. Przyj. Sztuk Pięknych nadeszły obrazy: Matejki „Carowie Szujscy wprowadzeni przez Zółkiewskiego na sejm warszawski przed Zygmuntem III” „Stachewicz „Ślepy lirnik” i „Portret niewiasty.” „Pochwałskiego „Filozof.” „Eismonda „Pocztą” i „Kwaterunek.” „Ruśkiewicza „Widok morski” i „Polów ryb.” Zmurki „Krajobraz.” „Dukaszewskiego „Wycieczkę” „Wycieczkę” „Figlarka.” „Grocholskiego „Przy kartach.” „Merwarta „Portret.” „Minasowicza „Korytarz u Cystersów.” „Fałata „Staruszek.” akwarella.

Dr. A. Biesiadecki bawi w Krakowie.

Wojskowa deputacja z Niemiec, składająca się z należących do armii saskiej generała, podpułkownika, majora i rotmistrza przybyła do Krakowa w celu obejrzenia fortyfikacji. Ks. Windischgrätz dał na jej cześć obiad, na którym znajdowały się najwybitniejsze osobistości wojskowe.

Z teatru. Wczorajszy występ p. Tatarkiewicza w t. z. arcydzieła Fredry „Wielki człowiek do małych interesów” ściągając liczną publiczność. Rola Dolskiego wykonana była przez gościa wybornie, — choć, trudno, aby mogła ona być polem dla popisu. W akcie trzecim trudno się obejść bez szarzy, a pan Tatarkiewicz uikał jej starannie. — Bardzo dobrą zwłazszka w akcie 2gim była p. Sulkowska.

W Parku Krakowskim dnia 3 czerwca odbędzie się koncert wraz z tombolą. Zabawa ta jeszcze nowością, dla Krakowian, miała wielkie powodzenie podczas Wystawy krajowej.

Gotują się jeszcze inne niespodzianki, a wszystko na korzyść ubogich chorych zostających pod opieką Siostr Miłosierdzia.

Z Teatru. Jutro (w sobotę) w miejsce zapowiedzianego „Syna Giboyera” daną będzie po raz drugi z udziałem p. Tatarkiewicza komedia pp. Ruszkowskiego i Abrahamowicza p. t.: „Mąż z grzeczności.”

Jan Tatarkiewicz.

Kraków miłego przyjmuje w swych murach gościa. Po dwudziestu kilku latach zmudnej ale obfitym plonem nagrodzonej pracy na scenie warszawskiej zawitał do nas p. Jan Tatarkiewicz, jeden z najwybitniejszych dziś w Polsce artystów dramatycznych, obecnie reżyser i kierownik teatrów warszawskich.

Dziś mało kto już zapewne pamięta, że scena krakowska była widowiskiem pierwszych kroków przyszłego artysty w scenicznej zawodzie. — Okoliczność tę przypominamy tem skwapliwiej, iż wspomnienie to przypomina nam niezapomnianą ten węzeł szczytowej owo zaciesni jeszcze niewątpliwie ten węzeł szczytowej i prawdziwej sympatii, jaki znakomity artysta od pierwszego swego występu u publiczności naszej zadzierzgnął, — a dla niego samego będzie rzecznym przypomnieniem początków jego kariery.

Szczegóły biograficzne to podrzędna rzecz, kiedy się pisze o aktorze. Biografia jego rozpadła się na wieczory i wypełnia repertorem ról granych, dlatego też tylko pokrótce najważniejsze z niej daty przypominamy.

Jan Tatarkiewicz urodził się w r. 1843 w Warszawie. Po ukończeniu szkół realnych zamierzał początkowo poświęcić się zawodowi rolnika, wrodzone jednak zamiłowanie do teatru i nieprzezwyciężony doń pociąg zwróciło go na drogę dramatyczną. Razem z Rapackim zapisał się do prywatnej szkoły dramatycznej Chomanowskiego, który go pierwszy zapoznał z arkanami sztuki aktorskiej i obudził w nim do reszty zamiłowanie do tego zawodu. Zaangażowany przez Pfeiffra, dyrektora krakowskiej trupy goszczącej podówczas w Królestwie, wystąpił po raz pierwszy na deskach w r. 1859 w Kielcach. Wraz z trupą przeniósł się następnie do Krakowa i tu bawił czas pewien, występując w najróżnorodniejszych rolach, których trafne zrozumienie i oddanie zawczasu wróżyło młodemu adeptowi sztuki świetną przyszłość w obranym zawodzie. Stosunki rodzinne i namowy ojca skłoniły go jednak, że chwilowo zmuszony był porzucić umiłowany zawód i wstąpił jako aplikant do warszawskiego magistratu. Przerwa ta bynajmniej jednak nie ostudziła w nim zapалу dla sztuki. Przy więcej sprzyjających okolicznościach porzucił on niewdzięczną i bynajmniej usposobieniu swemu nieodpowiadającą pracę biurową i czyni starania o uzyskanie debiutu na scenie warszawskiej. Pomyślny wynik tychże tak zarekomendował młodemu artyście, iż zaangażowany został do ról amantów na miejsce ustępującego Świeczewskiego. I od tego czasu datuje się świetna epoka pracy i nieustannego rozwoju p. Tatarkiewicza, który dziś — śmiało rzecz można — dosięgnął kulminacyjnego swego punktu.

Sfera, w której talent p. Tatarkiewicza czuje się samodzielnym i twórczym, jest salon. W nim czuje się jakby w swoim żywiole, jest — jak słusznie wyraził się o nim Bogusławski — poetą tużurka, fraka i woskowanej posadzki. W zakresie ról amantów bohaterów i szlachetnych nie ma też artysta ten równo sobie współzawodnika. Wyjątkowo szczęśliwe warunki sceny warszawskiej przyczyniły się nie mało do tego, że w otoczeniu najcenniejszym i najzaszczytniejszym dla każdego talentu, artysta Jan Tatarkiewicz potęgował nieustannie i dostroił się, zrównał a nawet przewyższył niektórych z współczesnej mu plejady starszych i młodszych kolegów, których nazwiska jasnieją złotymi głoskami w dziejach sceny polskiej.

W ciągu dwudziestokilkuletniej kariery artystycznej p. Tatarkiewicz przedstawił z górą 150 kreacji, z których wszystkie niemal nacechowane były znakomitą wybitną jego indywidualności i pierwszorzędnej talentu. Zasadniczym pierwiastkiem gry jego jest pewien nieokreślony wdzięk męski, w którym kojarzy się pojęcie siły męskiej z tkliwością uczucia i prawdziwym zapalem, z jakim daje wyraz przedstawianym uczuciom. Artysta jest jedynym dziś przedstawicielem współczesnego kierunku form życiowych, dzieckiem wieku dzisiejszego. Nie stwarza on na scenie sztucznych półśrodków, nie posługuje się efektami zużyłymi i na poklask obliczonymi, ale na tle dobrze odczutej charakteru rozwija malowidło serca i w tem leży tajemnica jego powodzenia. Wesółka komedia i społeczny dramat — oto pole jego działalności. W granicach ściśle stosowanej miary artystycznej zużywa artysta zasób niezrównanej swobody i dystynkcji. — Jest lekkim i swobodnym w wesółych, spokojnym w poważnych, pełnym jedyną siły i zapалу w dramatycznych sytuacjach, stwarzając całość zawsze oryginalną i zawsze zajmującą nawet w mniej warunkom jego odpowiadających rolach tragicznych.

Chcąc dokładnie określić charakterystykę gry p. Tatarkiewicza, osobne trzeba by napisać studium. Szczupłość miejsca nie pozwala nam na to. Z szeregu ról, w jakich artysta występuje na naszej scenie, publicność nasza ma jednak sposobność ocenić najwybitniejsze talenty jego pierwiastki.

Występy p. Tatarkiewicza pozostają na długi czas w pamięci Krakowa — i oby nie pozostały bez korzyści dla artystów sceny naszej, dla których wzorem winien być artysta, który na dzisiejszym swem stanowisku tak ściśle wypełnia powzięte godło: skrzętniej pracy i poczucia obowiązku.

Sylf.

Posiedzenie Rady miejskiej z d. 24 maja b. r. Przewodniczący: prezydent Słachetkowski. Panowie Radcy zgromadzeni w poważnej liczbie. Początek posiedzenia o godz. 5 1/2. Po załatwieniu spraw drobniejszych, odczytał sekretarz prezydent Kosiński następujący wniosek r. m. W. Rzewuskiego. Rada miejska uchwala: Wzywa się budownictwo miejskie, aby po porozumieniu się z właściwymi władzami, przedstawiło plan osuszenia Błot, wraz z kosztorysem sekcji ekonomicznej, najdalej do 1 września 1888 r. a po uznaniu go przez tęż za odpowiedni, pełnej Radzie do załatwienia.

Podajemy treść obszernych motywów uzasadniających wniosek.

Rada miasta Krakowa od czasu swego istnienia bardzo wiele uczyniła w celu zapobieżenia peryodycznej Kraków nawiedzającej powodzi. Zasypanie bagien na Dajwórze i Groblach, zasypianie koryta starej Wisły, oto jej działalność, która przyczyniła się bardzo do upiększenia miasta i poprawienia jego stosunków zdrowotnych. Dalszym krokiem w obranym kierunku powinno być osuszenie Błot. Prócz wyżej zaznaczonego skutku, miasto zyska na tem coś więcej. Błonia bowiem w inwentarzu ocenione na 72.210 złr. bezwzględnie zyskają na wartości, gdy na grunt budowlany zamienione zostaną. Gdyby ta okoliczność nie była przekonywująca, powinien wystarczyć do uchwaly tego osuszenia względ na mieszkańców tej dzielnicy, którzy tracą rok rocznie wskutek nawiedzającej ich klęski straszliwej.

Wniosek odesłano do sekcji ekonomicznej. W dalszym ciągu posiedzenia przedłożył referent sekcji szkolnej, p. Turnau: Poleca się magistratowi, aby wezwał Radę szkolną okręgową, aby do szkół krakowskich przyjmowano tylko dzieci rodziców do Krakowa przynależnych, w Krakowie zamieszkałych, lub w Krakowie stale zamieszkałych. W otwarciu nad tym wnioskiem dyskusji biera udział prócz referenta r. m. dr. Domański, wiceprezydent Friedlajn, r. m. Gwiazdomorski, r. m. dr. Weigel, r. m. dr. Styczeń, r. m. dr. Pieniążek, r. m. dr. Warszański, którzy sprzeciwiają się temu wnioskowi w brzmieniu podanym przez sekcję. Za zgodą referenta sprawa odesłana została na powrót do sekcji szkolnej.

Wbrew wnioskowi sekcji V. przyznano r. m. panu Bruśnickiemu, przedsiębiorcy łazienek, kwotę 300 zł. jako rekompensatę strat poniesionych podczas wylewu.

Na wniosek referenta r. m. Bandrowskiego, Rada miejska przeszła do porządku dziennego bez dyskusji nad wnioskiem r. m. Kolna, aby opłatę w kursach dopłaćających podnieść do 20 zł. za kurs. Uznano bowiem motyw, iż kursa te nie wiele gminę kosztują, gdyż zaledwie 2400 złr.

Dalej zezwolono bez dyskusji pozwolić Stow. Czerwonego Krzyża użyć sal w gmachu św. Ducha na szpital etapowy.

Postanowiono dalej również bez dyskusji kwotę 15.736 złr., należącą się krajowemu funduszowi szkolnemu tytułem zwrotu za lata 1883 — 1885 wypłacić w pięciu ratach.

Dalej w referowanej przez r. m. dr. Weigla sprawie uchwalono w myśl wniosku sekcji III: Radzie miasta będą przedstawiane propozycje na wakujące posady Magistratu bez rozpisywania konkursu. 2) O każdej posadzie wakującej zawiadomi prezydent okólnikiem urzędników Magistratu, że wolno im kompetować o odnośną posadę. — Po załatwieniu kilku innych spraw drobniejszych, prezydent zamknął posiedzenie o godz. 7 1/2.

Na wczorajszym posiedzeniu zapewniono przyjeździe do gminy pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austriackiego poddanym rosyjskim: Stanisławowi Jezierskiemu (taksa 50 złr.), dr. Ludwikowi Grossemu (taksa 25 złr.), Stanisławowi Wyżyciemu (taksa 25 złr.)

Przegląd polityczny.

Niemiecy posłowie w Radzie Państwa taką przejęci są butą o wyższości swojej, że aż posuwają się do obrazu publicznej wszystkich innych narodowości niemieckich. Spokojny i cierpliwy Smolka musiał aż przywołać do porządku jednego z nich, a mianowicie posła Fereggiera, który — jak się wyraził — posel Fereggiera — odważył się na niesłychany dotychczas zarzut Słowianom, odmawiając im wszelkiego poczucia i umysłu prawnego. I dzieje się to w tej samej prawie chwili kiedy parlament austriacki słucha wywodów innego posła, stwierdzającego ciągle naudziżycia niemieckich na ziemiach słowiańskich, ciągłą walkę. Słowianinów przeciw urzędnikom niemieckim. Wzbraniającym się uznać równouprawnienie narodowości, mimo konstytucji mimo rozporządzeń ministerjalnych.

W ślad za przypomnieniem gabinetowego rozkazu cesarza Fryderyka, nakazującego dylokację pułków do Prus wschodnich — jako do miejsc swego rekrutowania, — pójdzie niebawem dylokacja wojsk austriackich, a mianowicie tych pułków galicyjskich, które jeszcze dotychczas są po za obrębem własnego kraju. Dylokację tę już zapowiedziała „Presse,” tłumacząc jej konieczność — jak się należało spodziewać po organie półurzędowym — nie względami politycznymi, jeno organizacyj i administracji militarnej.

Innego rodzaju dylokacja odbywa się z tamtej strony wschodniej granicy galicyjskiej. Straż graniczną rosyjską zwiększono o kilka pułków kozackich. Miało się to stać ze względu na zamierzone wielkie manewry wojsk na terenie podolsko-kijowskim. Punktem zbornym dla tych wojsk będzie Zimierzynka (nieдалеко granicy galicyjskiej), gdzie się zbierają linie kolei żelaznych od Podwołoczysk, Oleszy i Kijowa. Budują już tam wielkie baraki i szopy tudzież magazyny zbożowe. Ceny zboża, które oddziela komisja cywilno-wojskowa ma zakupować wprost od ludności, są już z góry oznaczone, a odnośne taryfy podane wszędzie w gminach do publicznej wiadomości. Owe manewry rozpoczyna się prawdopodobnie dopiero po żniwach, a nagromadzone wojska — jak obiegają już teraz wieści — stac będą w obozie przez całą jesień i zimę, co zapewne spowoduje rząd austriacki i niemiecki do nowych zarządzeń militarnych ze swojej strony, a może nawet i do remonstacji dyplomatycznych.

Z powodu otwarcia części kolei zakaspiskiej Buchara-Samarkand, tudzież ruchów zbrojnych plemion na granicy afgańskiej, ogłosił słynny Vambery artykuł, wypowiadający te same obawy, któreśmy i my zaznaczyli przed tygodniem, a mianowicie, że do słów jenerała Sobolewa należy przywiązywać pewną wagę, jako człowieka mającego polityczne znaczenie w Rosji.

W tej samej sprawie ogłoszono w dziennikach list z Berlina, gdzie między innemi powiedziano:

„Nadeszłe przed dwoma tygodniami wiadomości ze stolicy Anglii wnieśli znaczny trwóg rządowi angielskiemu w obec ponownych kłopotów rosyjskich w Azji Środkowej. Doniesienia te, przyjęte przez opinię publiczną w znacznej części jako przesadne, nie były wcale przedmiotem sensacji dla niemieckich mężów stanu. Kławiatura rosyjskiej tajnej dyplomacji jest zawsze jedna i ta sama: raz uderza się klawisz bułgarski, to znowu afgański. Cofania się nie zna polityka caratu, umie ona tylko zmieniać kierunki. W europejskim wschodzie doszła Rosya do punktu martwego, przez który przejść mogłaby tylko gwałtem, tj. wywołaniem wielkiej wojny. Przed tym ostatecznym krokiem waha się Rosya jeszcze z tysięcznych powodów i zawieszając zresztą wołała ona prowadzić wojnę cichą, podziemną, bez hałasu. Tak samo i teraz. Rosyjskiemu prądowi zdobywczemu mniej idzie o przedmiot, aniżeli o to aby mieć czem zatrudnić własną energię. Przedewszystkiem Rosya wyszumieć się musi. W jakim kierunku ona pójdzie — to ma już drogi i trudne znaczenie. Ostatecznie zaś każdy sukces odniesiony w Azji Środkowej oddziaływać będzie bezpośrednio na stosunki w Europie. Tutaj również jak tam ma Rosya jednego wroga do zwalczania: Anglię. Jeśli zdola go ostatecznie w Heracie i Kabulu, to ugodzi go także w Konstantynopolu i Sofii. Do tego dodać należy, że Rosya w Azji, jako o wiele bezpieczniejsza od zaczepki wszelkich, jest w tem położeniu, iż może nie sama siebie ale innych na pierwszy plan wysuwać. Kogoś mogłaby Anglia jawnie i wyraźnie uczynić odpowiedzialnym za to jeśli by w Afganistanie wybuchły niepokój? Rosya może zawsze oświadczyć, że o niczem nie wie, że do niczego się nie mieszała, ale zysk w każdym razie jej przypadnie w udziale. Świeży podejrzenia ruch w Azji Środkowej, przedewszystkiem zaś szczególne życzenie afgańskiego szepetu granicznego poddania się pod berło carskie, składa się dziwnie z otwarciem kolei transkaspiskiej. Rosyjska polityka zdaje się wierzyć, że powaga jej wymaga, ażeby ten znaczący wypadek obchodzić kuwaniem rozruchów. W Londynie otrzymane takie wiadomości, że widzą się zmuszeni do przestrzegania jak największej baczności. Nerwowymi Anglię zaprawdę nigdy nie byli; przypatrują się niebezpieczeństwu dłużej aniżeli myśleliśmy to potrafili; jeśli tedy dzisiaj opanowała ich gorączka zbrojnika, jeśli nawet, jak z Londynu donoszą, noszą się z planem obsadzenia Kabulu, to muszą mieć do tego ważne powody. Lada dzień na południu Turanu może wybuchnąć mina, która wysadzi w powietrze mocony zachwiany tron emira Afganistanu.

Własne Telegramy Kurjera.

Paryż 24 maja. Oportunistyczna prasa nieprzychylnie wyraża się o zgromadzeniu w sali wielkiego wschodu.

W ubikacjach towarzystwa dla studyów kolonialnych Flourens miał mowę, porównywu-

jąc francuską politykę kolonialną z angielską; pierwsza za pomocą przekonywania działa, druga posługuje się wyzyskiwaniem i rabunkiem.

Konstantynopol 24 maja. Porta przeciwko powrotowi konsula greckiego Panurgiasa do nie ma przed badaniem dokumentów kompromitujących go. Dokumenta te wysłano już do Aten.

Paryż 24 maja. Zebranie w sali wielkiego Monastynu wschodu postanowiło założyć towarzystwo praw obywatelskich i ludzkich a to celem położenia tamy boulangeryzmowi.

Berlin 24 maja. Z powodu nałożenia podatku cłowego na zboże przychodzące z Rosyi Post pisze: Uprzejmość pod względem finansowym okazana w Rosyi w r. 1884 polegała na przypuszczeniu że Rosya skutkiem tego będzie względem Niemiec przyjaźniej usposobiona. Przypuszczenie to zawiodło. Okazało się, iż pokój europejski łatwiej może być utrzymanym tendencją odporną względem finansów rosyjskich. Zarządzenie cłowe Rosyi, ciężko dotykające handel niemiecki, musiały w końcu poddać myśl do ostrzejszego odwzajemnienia się.

Wiedeń 24 maja. Przy sposobności manewrów, jakie odbywać się będą w Bośni w tym roku, cesarz Franciszek Józef odwiedzi króla Humberta.

Wiedeń 24 maja. Słychać, że na 1-go czerwca mają być zwołane delegacje.

Berlin 24 maja. Wczoraj przybyła do Charlottenburgu ks. Irena witana na dworcu przez członków cesarskiego domu. Wśród okrzyków publiczności udała się księżna do zamku.

Berlin 24 maja. Cesarz Fryderyk wraz z małżonką udał się dziś w zamkniętym powozie do Berlina.

Reichsanzeiger ogłasza udzielenie Drowi Virchow'owi orderu Orła Czerwonego klasy II. wraz z liściem dębowym i gwiazdą.

Berlin 24 maja. W obec dobrze spędzonej nocy i polepszającego się wciąż stanu zdrowia weźnie cesarz jaknajprawdopodobniej udział w weselu ks. Henryka.

Berlin 24 maja. Masy ludzi zalegają aleje „Unter den Linden” i Charlottenburg, dla przyjrzenia się wielkiej weselnej uroczystości.

Sofia 24 maja. W kołach rządowych bułgarskich panuje przekonanie, że lato tegoroczne nie upłynie dla Bułgarii spokojnie, w skutek tego czynią przygotowania dla obrony kraju. Według informacji, może mobilizacja wojska, którego siła wyniesie w ostatecznym razie 280.000 żołnierzy nastąpić w 48 godzinach.

Berlin 25 maja. Z Kopenhagi donoszą do „Berlin Tagblatt”, że car ma za dwa tygodnie wraz z rodziną przyjechać na dłuższy pobyt do duńskiej pary królewskiej.

Budapeszt 25 maja. „Pester Lyod” omawiając w naczelnym artykule stosunki rosyjsko-niemieckie i ostatnie zarządzenia cłowe Niemiec powiada, że przez wzgląd na niemieckich sojuszników nie należy dążyć do ostatecznego zerwania z Rosją.

„Nemzet” żąda w alarmującym artykule energicznych środków przeciw Montenegro.

Sofia 25 maja. Agitacja rusofilska w Bułgarii wzrasta. Na czele tego ruchu stoją metropolita Klemet w Tyrnowie, Sawow, b. prezydent sądu i kilku innych. Oczekują oni piekielnych zasłitek z Rosyi.

Berlin 25 maja. Wczoraj witały dra Mackenziego tłumy narodu w nader sympatyczny sposób. Profesor dziękował, widocznie wzruszony i uradowany. Wielką sensację budzi duża audjencja byłego szefa admiralicy Stoscha, który ma objąć wysokie stanowisko polityczne.

Belgrad 25 maja. Krązą pogłoski, że król Milan usiłował podczas ostatniego pobytu w Wiedniu zainteresować sprawę swego rozwodu szersze koła, i że zamierzał po oficjalnem rozłączeniu z Natalią poślubić jedną z księżniczek bocznej linii królewskiej. Dziś jednak w obec nieudanego zamiaru stara się zbliżyć do swej żony.

Serajewo 25 maja. Tutejszy konsul p. Bakunin wyjechał ztąd nagle kilka dni temu, udając się przez Kroatję do miasta bośniackiego Brcka. Ztąd puścił się w dalszą drogę, celem, jak się zdaje, zbadania bośniacko-serbskiej granicy. Podróży tej przypisują wielkie znaczenie.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny:

Kazimierz Burtoszewicz

NADESLANE.

Ogród strzelecki, najprzyjemniejsza miejscowość przez czas letni. Restauracja, kawiarnia i cukiernia w miejscu. Wyborne mleko kwaśne i śmietana, chleb domowego pieczenia, kawa włoska, raki olbrzymie, kurczęta z rożna. Usługa spieszna i sumienna, koncert odbywa się we wszystkie święta i czwartki o ile pogoda sprzyja.

72 11—22

Pierwszy Fabryczny Skład Farb i Materiałów

W. KRZYSZTOFOWICZA

Kraków, Linia A-B Nr. 37, poleca:

Farby olejne tarte.

gotowe do użytku a nadające się do pociągania drzwi, okien, sprzętów domowych i gospodarczych.

FARBY CEMENTOWE DO FASAD
w 36 odcieniach.

Lakiery angielskie i krajowe.

do skór, drzewa i żelaza.

OLEJE i OLIIWY DO MASZYN.

Tłuszcze i smarowidła do osi, Bleiweiss, Minia, kalofonia Asbest, Tektura, Łój, konopie, klaki kit serbatowo-Mastixowy.

Pappa

do dachów, ter. drzewny i pogazowy, po cenach fabrycznych.

Ogromny wybór

Farb olejnych i akwarelowych, pendzli i przyborów do wszelkich robót artystycznych.

Potrzeby domowe:

Świece Apollo, mydło najlepsze, mydełka, krochmal, sztywnik sinka bengalska i królewska soda, zapalki szwedzkie, szuwaks, lakier do bucików, pasta do czyszczenia metali, skórki ırchowe, szczotki, mioteczki, trzepaczki, wosk żółty do froterowania.

Najlepsza

Masa do zapuszczania podłóg własnego wyrobu.

Artykuły gumowe chirurgiczne i techniczne

PAPIER KLASZETOWY
paczka 500 arkuszy 15 centów.

PRERARATA

Franciszka Kwizdy i A. Molla.

Środki desinfekcyjne

jako proszek Carbolowy, kwas karbolowy, Siarzan żelaza i Chlorkalk.

KSIĘGARNIA

K. BARTOSZEWICZA

w Krakowie, ul. Jagiellońska l. 7.

odstepuje następujące dzieła po zniżonych cenach.

Aanyk (El-y). Cola Rienzi, dramat w 5 aktach. Cena 2 złr. zniż. na . . . 30
Bartoszewicz Julian. Historia pierwotna Polski, 4 wielkie tomy. Cena 14 złr. zniż. na . . . 4-
— Szkice z czasów saskich. Cena 3 zł. 50 ct. zniż. na . . . 1-25
— Studia historyczne i literackie. Cena 3-eh wielkich tomów 11-50 złr. na . . . 3-
— Anna Jagiellonka, 2 tomy razem. Cena 3 złr. 50 ct. zniż. na . . . 1-25
— Szkice dziejów kościoła ruskiego w Polsce. Cena 4 złr. zniż. na . . . 1-60
— Książ i Książ. Cena 60 ct. zniż. na . . . 20
Bartoszewicz Kazimierz. 40 kronik historycznych. Cena 1-80 ct. zniż. na . . . 60
Bilziński. Kawaler marcowy, komedia w 1-ym akcie. Cena 80 ct. zniż. na . . . 20
Buszyński St. Sady cudzoziemców o Polsce. Cena 60 ct. zniż. na . . . 25
— Kraszewski-wieści i Niemcy. Wydanie 2gie. Cena 30 ct. zniż. na . . . 10
Choński Teodor Jeske. Z miłości, opowieść jakich wiele. Cena 1 złr. zniż. na . . . 30
— Henryk Heine, portret i teracki. Cena 1 złr. 50 ct. zniż. na . . . 40
Dzieduszycki An. Listy nauce i cieli. Cena 1 złr. zniż. na . . . 20
Dzieduszycki Izidor dr. Der Patriotismus in Polen in seine geschichtlichen Entwicklung. Cena 2-50 złr. na . . . 80
Heinig. Przewodnik do rysunku cyrkulacji i linijnego, jako wstępna nauka do geometrii wykreślnej, rysunków architektonicznych itd. Cena 2 złr. 40 ct. zniż. na . . . 70
Hoffmann A. W. Wstęp do nowoczesnej chemii, 5 wyd. niem. L. Masłowski. Cena 3 złr. 50 ct. zniż. na . . . 50
Jellinek Edward. Polska panie i diawice, przełożona z czeskiego Marya Gr. Cena 1 złr. zniż. na . . . 20
Kochanowski Jan. Pieśni i treny. Cena 50 ct. zniż. na . . . 15
— Fenomena, Muza, Satyr, Monomachia. Cena 40 ct. zniż. na . . . 10
— Odrpawa posłów greckich, Szachy, Diawosłab, Zuzanna, Broda, Marszałek, Zgoda, Epitalamium, Proporzec, Wtargnienie do Moskwy, Pamiętka. Cena 50 ct. zniż. na . . . 15
— Fraszki. Cena 40 ct. zniż. na . . . 20
— Fragmenta. Wzór państwowych. Wzórki O Czechu i Lechu, Wykład enoty, O pijanistwie, Apoteagmata, Cena 30 ct. zniż. na . . . 10
— Psalter Dawidów. Cena 80 ct. zniż. na . . . 20
— Rymy łacińskie w tłumaczeniu Brodzkiego i Syrokomi. Cena 80 ct. zniż. na . . . 20
Krasicki Ignacy. Bajki, przypowieści. Cena 30 ct. zniż. na . . . 10
— Satyry. Cena 40 ct. zniż. na . . . 10
— Wiersze różne i wiersze zprozą. Cena 50 ct. zniż. na . . . 12
— Myzosis. Cena 30 ct. zniż. na . . . 10
— Monomachia i Antimonomachia. Cena 30 ct. zniż. na . . . 10
— Wojna Chocimaska. Cena 30 ct. zniż. na . . . 10
— Pieśni Ossyana. Cena 40 ct. zniż. na . . . 10

— Przypadki Mikołaja Doświadczyńskiego. Cena 60 ct. zniż. na . . . 15
— Historia. Cena 60 ct. zniż. na . . . 15
— Pan Podstoli. Cena 1 złr. 20 ct. zniż. na . . . 25
— Komelio. Cena 1 złr. 20 ct. zniż. na . . . 30
— Wszystkie powyższe dzieła Krasickiego, razem . . . 1-20
Kraszewski J. I. Tomko Prawdziej, wie-rućna bajka. Cena 60 ct. zniż. na . . . 20
— Wieczory drzeżdżkie. Cena 2-80 złr. zniż. na . . . 80
Laugel. Głos, ucho i muzyka. Cena 1 złr. zniż. na . . . 25
Lipiński. Zapiski z lat 1825 — 1831. Cena 2 złr. zniż. na . . . 80
— Łoziński Wł. Galiciana. Cena 1-50 ent. zniż. na . . . 50
Mill John Stuart. O rządzie reprezentacyjnym. Cena 2-40 ct. zniż. na . . . 40
Moraczewski. Dzieje Rzpltej polskiej, 2 wyd. 9 tom. Cena 24 złr. zniż. na . . . 8-
Niemcewicz J. U. Powieści poetyczne i drobne wiersze. Cena 1 złr. zniż. na . . . 30
— Leibe i Sióra. 2 tomy razem. Cena 80 ct. zniż. na . . . 20
— Bajki oryginalne. Cena 60 ct. zniż. na . . . 20
— Jan z Tenczyna pow. historyczna, 3 tomy razem. Cena 1-50 ct. zniż. na . . . 40
Müller Maks. prof. Religia jako przedmiot umiędzynarodowienia. Cena 1-20 ct. zniż. na . . . 30
Opaliński. Satyra. Cena 80 ct. zniż. na . . . 40
Okoński Niewinni Antona Cena 1-20 złr. na . . . 40
Podolski Gabr. Junosza. Teki historyczne wydane przez K. Jarochowskiego w 6 tomach. Cena 24 złr. zniż. na . . . 6-
Rachunek polskiego sumienia, przez S. Buszyńskiego. Cena 75 ct. zniż. na . . . 20
Robertson. Kurs języka francuzkiego bez pomocy nauczyciela. 2 tomy. Cena 4 złr. 60 ct. zniż. na . . . 1-30
Schmidt Henryk. Szkice historyczne dziejów 30-letniego panowania Stanisł. Augusta z 5 ryc. rysunku Kossaka i W. Eljasza. Cena 1-20 ct. zniż. na . . . 30
Juliusz Stowackiego. Dzieła, wydanie w 5-ciu tomach, zawierające też samo co wydanie lipskie i lwowskie z dodaniem odnalezionego urywku poematu „Pan Tadeusz”. Cena 4 złr. zniż. na . . . 1-50
Stadnicki Kaz. hr. Przyczynek do heraldyki polskiej. Cena 1-80 ct. zniż. na . . . 80
Stebelski X. Ign. Dwa wielkie światła na horyzoncie potokiem, (dzieło ważne do dziejów Unii) 3 tomy. Cena 7 złr. zniż. na . . . 2-
Szajnoch. Szkice historyczne i Początek lechicki Polski 4 t. Cena 12 złr. zniż. na . . . 4-
— Lechicki początek Polski (osobno, inne wydanie) Cena 4 złr. zniż. na . . . 1-20
Szujski. Dzieje literatury świata niechrześcijańskiego. Cena 3-30 złr. na . . . 1-20
Sabowski, Józef Hauke Bosak. Cena 40 ct. zniż. na . . . 10
Wermonty Dr. Historia literatury francuskiej. Cena 5 złr. zniż. na . . . 1-
Zalewski K. Górą nasi, komedia w 5-ciu aktach. Cena 1-80 ct. zniż. na . . . 60

Rury steingutowe, gańce, zlewki, kominy, rynnny, klinkiery, Płyty i Cegły szamotowe z pierwszej krajowej fabryki wyrobów kamionkowych i szamotowych

N. Silbigera w Szczakowy

sprzedaje o 15 % taniej niż w roku przeszłym zastępca tej fabryki

ADOLF HOCHSTIM

w Krakowie, ul. Floryańska l. 38.

Tamże: CEMENT PORTLANDZKI. POSADZKA CEMENTOWA własnego wyrobu. STEINGUTOWA w desennach i karbowana, PAPA DACHOWA. FARBA DO FASAD Kronsteiner. PIECE białe kaflowe, kolorowe staroniemieckie i żelazne rortowe, WAZONY i ORNAMENTA architektoniczne terrakotowe, UMYWALNIE, PŁYTY i KOMINKI marmurowe, KOLUMNY i FIGURY GIPSOWE salony i kościelne.

Wielkie wybór **gotowych pomników**: piaskowych, marmurowych, granitowych i ayanitowych. Przyjmuje wszelkie zamówienia na roboty w zakresie kamieniarski wchodzące.

Na żądanie przesyłam ilustrowane cenniki pomników lub z działu materiałów budowlanych.

DOM Z OGRODEM

i zabudowaniami, składający się z 4 pokoi, 2 kuchni w Wojniezu p.d Nr. 163, jest z wolnej ręki do sprzedania.

Wiadomość w handlu pod firmą H. Kretschmer w Krakowie ul. Szewska l. 2. 99 8-12

Do wynajęcia

od 1-go lipca mieszkanie na I-szem piętrze, składające się z 9ciu pokoi razem lub częściowo. Ulica Sławkowska l. 11. (115 3-5)

Poszukuje się

pożyczki 800 złr.

natychmiast

w celu powiększenia przedsiębiorstwa rentownego w jednym z większych miast Galicji. Pożyczka ta będzie zupełnie zabezpieczoną. Spłata pożyczki nastąpi za rok pod bardzo korzystnymi warunkami. Informacji udzieli z grzeszności: Administracja „Głosu Polskiego” w Krakowie (ul. Jagiellońska l. 11).

DO WYNAJĘCIA!

wygodne pomieszkzenie składające się z 3 pokoi, przedpokoju, niży i kuchni na II piętrze przy ulicy Poselskiej l. 15 (Śródmieście). Bliższa wiadomość na I. piętrze w tejże kamienicy.

MARKUS TIGNER

Kraków, ulica Grodzka l. 28
poleca skład kapeluszy najmodniejszych wprowadzonych z pierwszych fabryk jak Habika Plessa i innych. Ceny umiarkowane. Na składzie utrzymuje wielki wybór czapek. 87 4-4.

MAGAZYN

towarów bławatnych i konfekcyj damskich

I. SOBOLEWSKIEGO

w Krakowie

otrzymał i poleca w wielkim wyborze

Nowości wiosenne

na suknie, paletociaki, okrycia i płaszczyki.

Towary wyborowe — Ceny bardzo umiarkowane — Próbkę na żądanie oplatnie. (22 4-4)

W. STACHOWICZ

krakwie cywilny i wojskowy

poleca bogato zaopatrzony

skład wszelkiego rodzaju uniformów

jakoż 25 23-25

wielkie artykuły dla c. k. oficerów, urzędników wojskowych i cywilnych.

Kraków, ul. św. Anny l. 5.

Osoba w średnim wieku

poszukuje miejsca na wsi lub w mieście — do towarzystwa, zarządu domem, wychowaniem dzieci. Wiadomość ul. Szpitalna Nr. 21 w podwórku pod literą K. U. 110 2-3

R. BEDNARSKA

Magazyn strojów damskich istniejący od r. 1878.

w Krakowie, ul. Sławkowska, dom Wnej Helcowej,

przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie modniarstwa wchodzące, tak w miejscu jak i na prowincji uskuteczniając w jak najkrótszym czasie i po przystępnych cenach. 112 2-6

Na sezon wiosenny i letni
FABRYKA
ubiorów męskich i dzieciennych
Heilmanna Kohna i Synów
z Wiednia.
Zapatrzyła swoją filię w wielki wybór ubrań męskich i dzieciennych, jako to: Zarzutki letnie od 9-50 do 35 złr., ubrania marynarkowe od 14 do 28 złr., pikowe kamizelki od 2 do 4-50, spodnie od 3 do 10 złr., czarne salony ubrania i frakowe od 25 do 42 złr. Płaszczki deszczowe, najnowszego fasonu i tak zwany „Menzykow”, jakoteż wielki wybór szlafroków oraz ubrań dzieciennych po najniższych cenach.

W Krakowie ul. Grodzka l. 9 (wschody).
W Lwowie ul. Teatralna l. 1.
W Czerwonem, Rynek główny.
W Bielsku i w Pilźnie (Czechy).
O łaskawe względy Sz. Publiczności, oraz o liczne odwiedziny upraszają
Heilmann Kohn i Synowie
f. brykanet ubiorów męskich i dzieciennych ul. Grodzka l. 9, I piętro.
Aby uniknąć pomyłek uprasza się Szan. Publiczność zapamiętać nazwisko i numer domu w którym magazyn się znajduje. 29 15-8

NIAGARA

powieść o 130 kobietach LEONA GOZLANA

wyszła nakładem księgarni K. Bartoszewicza w Krakowie

i jest do nabycia po cenie 80 ct. za egzemplarz, z przesyłką pocztową 90 ct.

Magazyn kapeluszy, strojów i konfekcyj damskich

Julii Drebszakowej i Franciszki Litwińskiej

w Krakowie, Rynek główny l. 5 II piętro (róg ul. Siennej),

przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie powyższy wchodzące, rzącąc za staranne i gustowne wykończenie podług najnowszych wzorów i po umiarkowanych cenach. Dziękując za dotychczasowe zamówienia, polecamy się i nadal względem Szan. P. T. Paniom. 92 4-4

Kursy pieniędzy i papierów publicznych.		Kursy 25 maja 1888.		płać żądają	
		płać	żądają		
Ruble rosyjskie papierowe za 100	105	—	106	—	—
Marki niemieckie	62	—	62 50	—	—
20-frankówki za sztukę	10	—	10 08	—	—
Oblięi:					
Za 100 złr. wartości imiennej oprócz kuponu bież.	102	—	103	—	—
Galic. obligacye indemnizacyjne	88 50	90	—	—	—
4 1/2% gal. pożyczka krajowa	99 75	100 15	—	—	—
5% oblig. komun. gal. banku krajowego	91 50	92 50	—	—	—
Listy zastawne:					
4 1/2% listy gal. banku krajowego	99 75	100 50	—	—	—
5% galic. Tow. Kred. Ziem.	93	—	94	—	—
4% galic. Tow. Kred. Ziem.	92	—	93	—	—
4% galic. Tow. Kred. Ziem.	88	—	89 50	—	—
41 lat	87	—	88	—	—
56 lat	87	—	88	—	—
6% galic. Zakł. Kred. Ziem.	85	—	90	—	—
36 lat	99 50	100 50	—	—	—
5% galic. Banku Hipot. z 10% premii	96 25	97 25	—	—	—
5% galic. Banku Hipot. bez premii	18 50	19 50	—	—	—
Losy:					
Miasta Krakowa	—	—	35	—	—
Stanisławowa	—	—	35	—	—
Warszawa. 3 maja 1888.					
Za 100 — Rubli wart. imiea. oprócz kup. bież.	100 25	101 25	—	—	—
4 1/2% listy Tow. Kred. Ziem.	89 50	90 50	—	—	—
1. seryo duze	—	—	—	—	—
4% listy likwidacyjne	—	—	—	—	—
Telegramy:					
Wieded, 24 maja 1888.					
Renta wspólna pap. opod. 79-20 Akcyo kredytowe 279-80, Dukaty 5-94					
Berlin 24 maja 1888.					
Guldery austriackie 160.55, ruble 169-25					

Z drukarni A. Koziańskiego w Krakowie.